

Bakgrund

Enteral nutrition är viktig för att

- ge ett gott nutritionstatus, vilket förbättrar immunstatus och sårhäkning.
- bibehålla normal tarmflora och motverka oönskad bakteriekolonisation.
- bibehålla intakta tarmvilli, normal tarmfunktion och därmed minska risken för läckage av tarmens bakterier till blod, lever, lungor med flera organ (translokation).
- minska användandet av CVK.

Vid ihopkoppling och övriga manipulationer finns det en risk att förorena näringslösning och system med bakterier som sedan tillväxer i näringslösningen. Bakterierna kan leda till oönskad kolonisation och en eventuell infektion i mag-tarmkanalen, speciellt hos antibiotikabehandlade patienter. Om bakterierna bildar toxin kan detta leda till en akut matförgiftning.

Observera att hantering av enterala lösningar är känsligare än hantering av intravenösa infusioner därför att tillväxten av bakterier sker snabbare i enterala lösningar.

*Aseptisk teknik krävs för att förhindra bakteriekontamination av näringslösningen.
Vid anslutning av aggregat eller sondspruta till sonden desinfektera sondens koppling med 70 % sprit.
Arbeta alltid med spritdesinfekterade händer vid ihopkoppling och övriga manipulationer.*

Näringslösning

Sterila näringslösningar

Med sterila näringslösningar menas fabrikstillverkade lösningar i ursprunglig påse eller flaska. Produkterna förvaras enligt tillverkarens anvisningar. Rekommenderad hängtid är max 24 timmar vid kontinuerlig tillförsel. Öppnad förpackning som förvaras i rumstemperatur ska kasseras efter 4 timmar.

Icke sterila näringslösningar

Med icke sterila näringslösningar avses produkter i pulverform som blandas med vatten eller steril produkt som hålls över i annan behållare. Produkterna förvaras enligt tillverkarens anvisningar. Tillförsel av icke sterila näringslösningar ska vara avslutad inom 4 timmar efter beredning.

Aggregat

Aggregatet är en medicinteknisk engångsprodukt och får därmed inte återanvändas.

Steril näringslösning

Vid *kontinuerlig* tillförsel av steril näringslösning kan aggregatet användas upp till 1 dygn. Vid ny vällingförpackning – nytt aggregat.

- Vid kontinuerlig tillförsel kan uppehåll om max 2 timmar tillåtas.
- Om systemet har brutits och bortkopplingen varat mindre än 2 timmar spolas några ml av näringslösningen ut och kopplingarna desinfekteras med 70 % sprit innan näringstillförseln påbörjas igen.
- Vid uppehåll längre än 2 timmar måste aggregat och näringslösning kasseras.

Vid *intermittent* tillförsel av steril näringslösning byts aggregatet mellan varje matningstillfälle.

Icke steril näringslösning

Vid tillförsel av icke steril näringslösning byts aggregat och näringslösning efter 4 timmar.

Enteral nutrition

Vårdhygieniska aspekter

Behållare till icke steril produkt

Engångs- eller flergångsbehållare kan användas för tillförsel av icke steril produkt. Flergångsbehållare körs i diskdesinfektor eller hushållsdiskmaskin mellan varje matningstillfälle.

Sprutor för enteral administrering

Engångssprutor slängs efter varje administreringstillfälle. Flergångssprutor rengörs efter varje administration. De körs isärtagna i diskdesinfektor eller hushållsdiskmaskin. Låt dem därefter torka isärtagna och upprättstående på t ex M-tork.

Sondspruta för kontroll av sondläge byts dagligen.

Läkemedelstillförsel

Använd aggregat med särskild läkemedelsport för att undvika isärkoppling av aggregat och sond vid läkemedelstillförsel. Porten ska desinfekteras med 70 % sprit.

Vattnet som används för spädning och spolning ska vara färsktappat från en genomspolad och frekvent använd kran.

Läkemedel ska inte tillsättas förpackning med näringslösning eftersom tillsatser och andra manipulationer ökar föroreningsrisken. Se även Läkemedelshantering, Läkemedelskommittén i Göteborg 2001.

PEG/knapp/gastrotub

Huden runt gastrotub/PEG/knapp kan betraktas som ett öppet sår och koloniserar därför lätt med bakterier. Rengör stomiområdet dagligen med tvål och vatten. För att minska koloniseringen kan huden kring stomiområdet gnidas in med klorhexidintvål, t ex Hibiscrub, var sjätte dag.

Matningsslang och övriga tillbehör till knapp byts och rengörs enligt tillverkarens anvisning.

Lämna gärna synpunkter på dokumentet [här](#) »